

Innhold

Forord	5
Innledning	11
<i>Kapittel 1</i>	
Foreldresamarbeid	13
Samarbeid	13
Samarbeid og samtaler	14
Maktubalanse	15
Betydningen av foreldresamarbeid	16
Å fremme positivt samarbeid	17
Empati	17
Å invitere foreldrene inn	18
Positiv kontakt	19
Myndiggjøring og brukermedvirkning	20
Å legge til rette for gjensidighet	21
Tillit	22
Å ta hensyn til mangfold	22
Vær forberedt på uenighet og ulik forståelse	23
Bruk av ulike strategier ved behov	24
Barrierer i foreldresamarbeidet	25
<i>Kapittel 2</i>	
Relasjonskompetanse og kommunikasjon	27
Relasjonskompetanse	27
Kommunikasjon	29
Dialog	30

INNHold

Noen kommunikasjonsstrategier	32
Ikke-verbal kommunikasjon	33
Åpne spørsmål	33
Lukkede og ledende spørsmål.....	34
Spørsmål som helst bør unngås	36
Be om konkretiseringer	37
Bruk av generalisering	38
Vanlige kommunikasjonsvansker	39
Når foreldre har mangelfulle kommunikasjonsferdigheter.....	41

Kapittel 3

Ulike samtaletyper og grunnlag for samtalen	43
Samtaletyper	43
Hvorfor noen samtaler blir vanskelige	45
Det er enklest når foreldrene ønsker samtale	45
Grunnlaget for samtalen	48
Magefølelse og drøfting med kollegaer	48
Observasjon.....	49
Samtaler med barnet.....	50

Kapittel 4

Faser i foreldresamtalen	52
Forarbeid	52
Formøte med kollegaer	53
Praktiske forhold	54
Samtalens startfase.....	55
Uformell start.....	55
Formell start	56
Timing og inntoning	57
Jeg-budskap.....	57
Temafasen	62
God atmosfære.....	63
Foreldrenes initiativ.....	63
Gode responser	64
Turtaking og felles utforskning.....	67
Når samtalen blir veiledning.....	70
Benevnelse som ledelse av samtalens forløp	71
Noen eksempler fra temafasen	72

Avslutningsfasen	81
Etterarbeid med egnevaluering	82

Kapittel 5

Utfordringer som kan oppstå i samtalen	83
Egen forforståelse av barn og foreldre	83
Presentasjon av et spesielt negativt eller utfordrende budskap	84
Å møte foreldrenes vanskelige følelser	87
Ikke personlig ment	88
Noen foreldre er mer sårbare enn andre	88
Når følelser misoppfattes eller misforstås	90
Foreldre som blir sinte	90
Foreldre som er kritiske	94
Når det blir konflikt	96
Foreldre som blir tause	98
Foreldre som blir engstelige eller triste	98
Uventede innspill fra foreldre	100
Hvordan forholde seg til ulike roller foreldrene kan innta i samtalen?	101
Foreldrene som tydelig vet hva de ønsker	102
Foreldre som har mye å klage over	102
Foreldre som ikke vil delta i samarbeid	104
Når det er bekymring for barnets hjemmesituasjon – noen eksempler	106

Kapittel 6

Kompetanseutvikling	116
Kompetanse har betydning	116
Mengdetrening	117
Refleksjon med kollegaer	118
Ekstern veiledning	119
Avslutning	119
Referanser	121